

Ett steg till

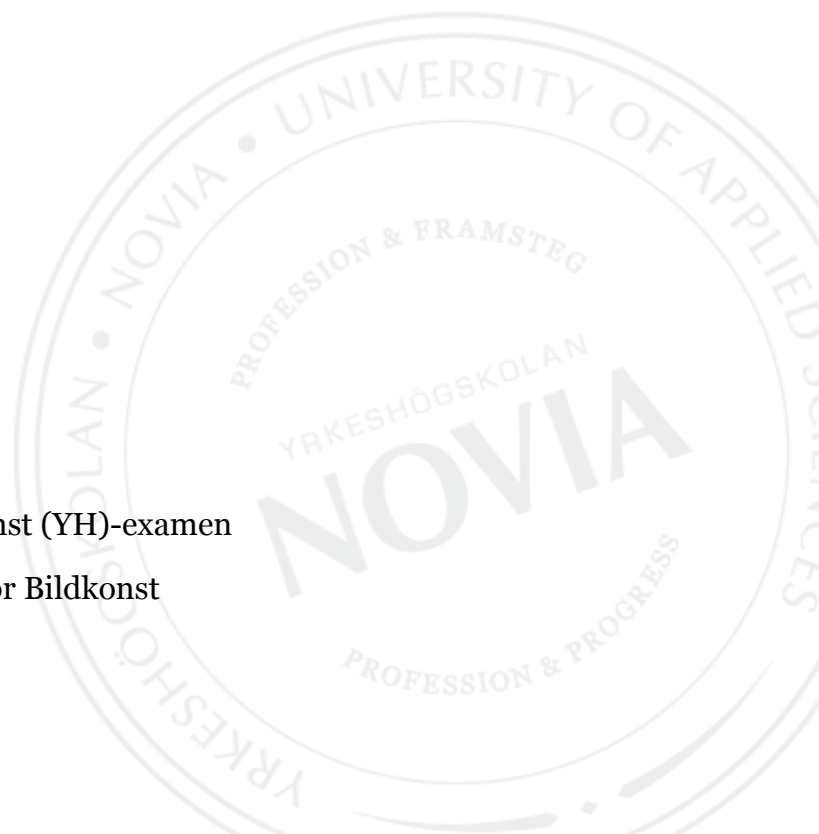
Framåt med blod, svets och tårar

Niclas Johannes Kangas

Examensarbete för Bildkonst (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för Bildkonst

Jakobstad 2016

EXAMENSARBETE

Författare: Niclas Johannes Kangas

Utbildningsprogram och ort: Bildkonst, Jakobstad

Inriktningsalternativ/Fördjupning: Bildkonst

Handledare: Albert Braun, Göran Torrkulla

Titel: Ett steg till

Datum 14.04.2016 Sidantal 7

Abstrakt

Min skulptur är i mångt och mycket ett kulminerande experiment som sammanbinder erfarenheter av tidigare projekt med en introspektiv analys av självmedvetande och vilja. Genom metall skulptering vill jag ta upp viktiga teman om personliga trauman och självsaboterande tänkande, samt vikten av att våga ta första steget i att gå vidare.

Min arbetsmetod speglar min egen tro om människor, ett simplificerat och distraherande yttre som döljer ett betydligt mera bearbetat och detaljerat inre.

Med verktyg som MIG-svets, acetylen skärare och hammare har jag format, smält och fogat ihop en sådan människa.

Språk: Svenska Nyckelord: Katarsis, Självbild, Metall, Skulptur

Innehållsförteckning:

Från papper till järn	1
Lager på lager på lager	3
Katarsis	5
Källa	7

Från papper till järn

Att säga att min konstnärliga utveckling varit en krokig bana skulle kunna klassas som en grov underdrift, då mitt experimenterande med olika tekniker och material varit minst sagt nyckfulla. Precis som dagens ungdom förväntas veta lite om precis allt så har jag utan en större planering slängt mig in i olika former av konsttillverkning i hopp om att finna den gäckande känslan av konstnärlig identitet som i början naivt nog sågs som en form av helig graal. Även om mitt skiftande mellan konstekniker varit oberäknelig så kan jag med säkerhet säga att utan mina kaotiska smakprov på det mesta som föll framför mig, så skulle jag förmodligen inte nått dit jag är idag.

Liksom de flesta aspirerande konstnärer så började jag min utveckling genom teckning. Vanliga blyertspennor och papper var mina verktyg och resultaten mina fordon under färden genom världen, både innanför och utanför mig själv.

Men ingen resa sker utan förhinder, något jag tidigt blev medveten om då jag ofta som yngre kände en stark avund mot de som jag ansåg vara ”objektivt” bättre än mig själv och valde då oftast att nersänka mig i pessimism istället för att försöka förbättra mina egna kunskaper och färdigheter. Att frångomma det tankesättet har varit och är fortfarande en utmanande process, men ihärdighet är lyckligtvis något vi människor briljerar i. Skam den som ger sig, trots allt.

Under senare år har jag, som tidigare nämnt, plöjt igenom allt från målning till grafiskt tryck till textilarbete och film för att försöka så att säga hitta min nisch, och som det lätt vill hända sig så blev fokusen inte på att skapa konst för konstens egen skull utan att ständigt arbeta mot ett mål som blev alltmer diffust vart efter tiden gick. Det ska nämnas att åtskilliga intryck och arbetsmetoder lämnat kvar efter alla de material och tekniker som beprövats, men inget som kunde uttrycka det jag ville framföra såsom jag ville få det framfört. Men det var genom att återupptäcka ett äldre intresse som horisonten började ljusna upp.

Det var metallarbete som återigen kom att fånga min uppmärksamhet efter en längre period där jag varit inaktiv inom området. Men nu sågs den stora potentialen som materialet och tekniken hade, de stora skulpturala möjligheterna som mitt i allt framstod som det mesta uppenbara valet för fortsatt konstnärlig utveckling. Men mer än bara möjligheterna i skapande, så var det som att återvända till något man inte riktigt kunde minnas att man gillat,

ljudet av sprakande svetsloppor, lukten av glödande hett järn och den visuella distinktionen mellan blank, oförstörd plåt och de nästan organiska svetsfogarna.

För metallarbete är verkligen ett medium där samtliga sinnen medverkar. En jämn svetsfog kräver inte bara ett stadigt handlag, man måste se när metallen smälter och höra det jämna fräsandet. Att forma plåt med stadiga och precisa hammarslag och känna vibrationerna genom händerna. Den fysiska aspekten av byggandet i sin helhet, känslan av att påverka metallens form med värme och styrka.

Det är en besynnerlig och kraftfull känsla som jag inte kan korrekt identifiera ursprunget av, men likväl är den väldigt njutbar.

Lager på lager på lager

Mitt projekt, min skulptur är i mångt och mycket ett kulminerande experiment som sammanbinder erfarenheter av tidigare projekt med en introspektiv analys av självmedvetande och vilja. Min arbetsmetod speglar min egen tro om människor, ett simplificerat och distraherande yttre som döljer ett betydligt mera bearbetat och detaljerat inre.

De lager på lager av järn som ger form åt insidan av verket står som en kontrast mot den avsevärt tunnare och mer abstrakt formade ytan på framsidan.

Statyn representerar kampen i att fortsätta framåt, oberoende av motstånd och hinder, samtidigt som det också påvisar hur bräcklig individens självbild kan vara. De mentala hinder som vi skapar under en livstid och som vi integrerar så djupt in i våra liv att vi inte alltid ens är medvetna om deras existens. Den rivande taggtråd som vi skapar, från rädsla vi ibland inte är medvetna om, är på inget sätt oförstörbar, men det går inte att bryta sig loss från dem utan en metaforisk blödning, utan att omformas som person.

Ibland måste man vara beredd att offra en del av sig själv för att kunna gå vidare och bli bättre.

Att skulpturen framställts i mänsklig storlek skall främja en koppling mellan verket och publiken, att göra det möjligt för människor att tänka efter och se sina egna längder av bindande trådar och fastklamrande järntörn och förhoppningsvis lära sig att kapa dem.

Jag är något partisk för iden om skulpturer i allmänhet, jag finner att de har en närvaro, en substans, i utrymmet där de befinner sig. En skulptur måste i så gott som alla fall ses på plats, ingen tvådimensionell bild kan göra den fullständig rättvisa. Det är även något i hantverket med att skapa en tredimensionell form som lockar, känslan av produktion som jag personligen får ut av det.

Mina inspirationskällor inom konstvärlden är många och väldigt diversifierade, men målare såsom Francis Bacon och Hans Rudolf Giger hör till de mer inflytelserika exemplen. Mycket av deras arbetsstilar i att förmedla sina egna råare, mörkare känslotillstånd resonerar starkt med min egen önskan om att använda min konst för att öka min kännedom av mig själv. Deras organiska, nästan köttsliga stil är något jag själv

tillämpat ett antal gånger tidigare, då den enligt mig väldigt effektivt förmedlar de sidor av oss själva som i de flesta fall antagligen skulle anses hemska eller åtminstone obekväma.

Katarsis

Jag är, som de flesta individer ofta är, en besynnerlig motsägelse i ett flertal aspekt; jag uppvisar envishet och kämparglöd i en stund, bara för att ge hän åt total apati i nästa. Det är mycket av det vuxna livet som upplevs vara en ständig dragkamp mellan vilja och apati, den apati som i grund och botten är ett symptom av rädslan för konsekvenser. Jag säger rädslan för konsekvenser, då att säga rädslan för misslyckande skulle vara inkorrekt, det handlar om rädslan att lyckas och misslyckas i lika delar, där rädslan för konsekvenserna av att misslyckas är lika påtaglig som följderna av att lyckas. Exempelvis:

”Jag kom på första plats, betyder det att alla kommer förvänta sig en högre standard nu?” eller ”De gick med på att gå ut med mig, tänk om jag inte kan leva upp till deras förväntningar?”.

I korthet kan det sägas att jag, och säkerligen andra individer, är både förföljda och en aning besatta av orden ”tänk om”, något som lätt kan bli en rent självdestruktiv ovana. När ens egen osäkerhet utmynnar i ett nästan tvångsmässigt behov att se alla möjliga resultat av en given situation, att överanalysera allt och alla som är kopplade till ens eget liv. Denna frätande form av tvivel och osäkerhet som sliter en bakåt, som obehindrat holkar ur en tills man bara är en metaforisk hög med skinn och ben.

Man kan tala om att lägga krokben för sig själv, något som jag lite småcyniskt kan erkänna till att ha gjort mer än en gång.

Vad kan man då lära sig av detta?

Det som jag har upptäckt är att man inte bara behöver viljan, motivationen och tanken, utan att man måste ha alla tre i samarbete med varandra för att motverka den osäkerhet, den rädsla, som leder till en apatisk nonchalans hos människor.

Att trots missöden och motstånd våga tro på sin egen förmåga och kapacitet, att se sin egen potential och våga kämpa sig fram mot den, oberoende om det gäller en skolgång, en arbetsposition, ett förhållande eller bara att komma upp ur sängen om morgonen. Därigenom blir jag påmind om en dikt skriven av William Ernest Henley, som i ett stycke förmedlar exakt den viljan att fortsätta:

“In the fell clutch of circumstance
I have not winced nor cried aloud.
Under the bludgeonings of chance
My head is bloody, but unbowed.”

Oberoende vad livet slänger mot oss, så ska vi resa oss och fortsätta.

Vi behöver emellertid en chans att låta gamla sår läka innan vi pressar vidare och det som jag vill lyfta fram i min konst, och i synnerhet i min skulptur, är katarsis.

Att genom att ta upp obehagliga och traumatiska teman låta både publiken och mig själv genomgå en mental och själslig rening, att tillsammans vandra genom ett mörker för att kunna se ljus framöver. Det är trots allt genom våra upplevelser vi växer som människor och inga upplevelser har så stark och märkbar effekt som trauman. Därav är det av högsta vikt att kunna uppbåda modet och viljan för att konfrontera och så småningom acceptera de händelser som har haft en negativ influens på våra liv.

Att ignorera eller förneka våra mer traumatiska upplevelser och våra mörkare sidor är att låta dem styra våra liv, något som jag inte ämnar låta ske utan en synnerlig och brutal strid, om än så bara på ett emotionellt plan.

För det är vad jag ser människan som, både som varelse och individ, vi kämpar, vi uthärdar och vi överlever. Vad som tyvärr ofta glöms bort är priset vissa människor blir tvungna att betala. När de flesta ser en människa som för en aktiv kamp framåt, förblir de förvånansvärt ofta ovetande om de ärr och brutna ben som vittnar om hur svår kampen varit.

Och inte alla ärr är av den fysiologiska varianten.

Så säg gärna att min konst gör er obekvämt, säg att den rycker i den där mörka lilla klumpen ni bär i bröstet, säg att den väcker obehagliga minnen till liv. Låt verken sticka hål på den metaforiska bölden och dränera varet ur ert innersta.

Om så bara en människa känner att en del av deras svårigheter lättas genom mina verk, då ansar jag att jag lyckats som konstnär.

Källa:

The Poetry Foundation

<http://www.poetryfoundation.org/poem/182194>

(12.04.2016)